

Saksframlegg

Utvalg	Møtedato	Utvalgssaksnr
Eldrerådet	23.05.2007	07/11

**HØRINGSSVAR - FORSLAG TIL UTVIDELSE AV PASIENTOMBUDS-
ORDNINGEN**

Helse- og omsorgsdepartementet har sendt ut høringsdokument datert 23/4-07 om utvidelse av pasientombudordningen. Høringsfrist er 23/7-07.

ELDREOMBUD.

Spørsmål om eget ombud for eldre har vært aktuelt i mange år. I begynnelsen av 1990-tallet falt stortinget ned på ordning med eldreråd i kommuner og fylker i stedet.

Lov om pasientrettigheter trådte i kraft 1. januar 2001. Den omfatter offentlige sykehus og spesialisthelsetjenester, med ombud i alle fylker.

Etter hvert har ombudene fått henvendelser også om kommunehelsetjenester. Årsmelding fra pasientombudet i Møre og Romsdal for 2006 viser at 25% av alle henvendelser gjaldt kommunehelsetjenesten. Dette viser at behovet er til stede.

Det foreliggende forslag går ut på å utvide pasientombudsordningen til også å omfatte kommunens helsetjenester og kommunens sosialtjenester, med noen unntak.

Sammenlignet med et eget eldreombud på landsbasis synes den foreslåtte ordning å ha store fordeler. For det første vil den omfatte alle som mottar kommunal omsorg, ikke bare eldre. For det andre må det være en stor fordel at vi får lokale ombud i fylkene. Ett ombud for hele landet ville trolig drukne i saker.

KLAGEORDNING

Vi har inntrykk av at klageordningen til fylkesmannen virker dårlig. Ad omveier hører vi at mange er misfornøyd med avslag om sykehjemsplass, men klagene til fylkesmannen er ytterst få. Vi antar at selve tiltaket med å klage er for vanskelig. En lokal ombudsordning kan hjelpe brukere og pårørende til å ivareta sitt behov.

UTVIDET ARBEIDSOMRÅDE

Kommunens helsetjeneste omfatter mellom annet allmennlegetjeneste, herunder fastlegeordning, legevaktordning, fysioterapitjeneste, sykepleie, herunder helsetjeneste og hjemmesykepleie, jordmortjeneste, sykehjem eller boform for heldøgns omsorg og pleie, medisinsk nødmeldingstjeneste og transport av behandlingspersonell

Etter sosialtjenesteloven kommer med praktisk bistand, herunder hjemmehjelp og brukerstyrt personlig assistanse, avlastningstiltak, støttekontakt og omsorgslønn.

OMBUDETS KOMPETANSE

Sitat fra dokumentet: ”Pasientombudet skal arbeide for å ivareta pasientenes behov, interesser og rettssikkerhet innenfor tjenesten.

Pasientombudet har en fri og uavhengig posisjon, og man kan henvende seg til pasientombudet anonymt. Pasientombudet kan kontaktes når en bruker ikke får oppfylt sine rettigheter som pasient eller pårørende, er misfornøyd med helsehjelpen, ønsker bistand til å løse konflikter eller ønsker råd og veiledning.

Undersøkelser viser at pasientombudet anses som et lavterskeltilbud og et supplement til formelle klagesystemer.”

Etter lovforslaget skal dette gjelde også andre brukere av sosiale tjenester.

PASIENT KONTRA BRUKER

Lovendringen vil medføre utvidelse av begrepet ”pasient”, som også vil omfatte brukere av kommunehelsetjenesten. Vi antar at de som oppholder seg på sykehjem eller bofellesskap med døgnkontinuerlig bemanning vil skifte betegnelse fra ”beboer” til pasient.

ØKONOMISKE KONSEKVENSER

Utvidet pasientombudsordning vil kreve flere saksbehandlere. Det legges opp til ett nyttårsverk på hvert ombudskontor, litt mer i de største fylkene.

Ordningen skal evalueres etter 2 års drift.

OMBUDETS NAVN

I dokumentet nevnes to forslag: Pasient- og brukerombudet eller Helse- og sosialombudet. Departementet mener at Pasientombudet er et godt innarbeidet navn, men kan ikke stå alene etter utvidelser. Forslaget blir derfor Helse- og sosialombudet.

Forslag til

HØRINGSSVAR/VEDTAK

Eldrerådet mener at forslaget om å utvide den fylkesvise pasientombudsordningen er å foretrekke framfor et landsdekkende eldreombud. Vi slutter oss derfor til forslaget.

Vi mener at ombudsordningen vil bli et nødvendig lavterskeltilbud for eldre, slik at klageordningen kan virke slik som forutsatt.

Eldrerådet er tilfreds med at brukere av kommunale helsetjenester får betegnelsen ”pasienter”.

Vi antar at det utvidete arbeidsområde for ombudet vil øke oppgaven betydelig. Derfor synes det noe knapt med bare ett nytt årsverk. Det må sørges for at ombudskontoret ikke blir overbelastet.

Når det gjelder ombudets navn, mener eldrerådet at navnet så langt mulig må peke direkte på oppgaven. Pasientombudet bør beholdes, med nødvendig tillegg. Helse- og sosialombud blir for omfattende og utydelig. Pasient- og brukerombud er å foretrekke.